

ПІДХОДИ ДО МЕНЕДЖМЕНТУ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ

Павліщук О. П., канд. екон. наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

За сучасних умов розвиток садово-паркового господарства потребує відповідних підходів, які забезпечать підприємствам галузі стійкість, конкурентоспроможність та здатність реагувати на виклики як глобального, так і національного рівнів. Розуміння середовища діяльності підприємств та особливостей галузі є елементами ухвалення ефективних рішень задля перспективного розвитку садово-паркового господарства.

Натепер садово-паркове господарство представлене підприємствами, які працюють за багатьма видами економічної діяльності згідно з класифікацією ДК 009:2010 за Національним класифікатором України (2010 р.). Наприклад, діяльність підприємств садово-паркового господарства охоплює сфери надання ландшафтних послуг (клас 81.30), вирощування одно-, дво- та багаторічних культур (класи 1.19, 1.29), відтворення рослин (клас 1.30), оброблення насіння для відтворення (клас 1.64) та інші [1]. Інформація Державної служби статистики свідчить, що впродовж останніх років в Україні кількість діючих суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «Надання ландшафтних послуг» (клас 81.30) становила: у 2020 р. – 1097 одиниць, 2021 р. – 1143 одиниці, 2022 р. – 1029 одиниць [2]. При цьому суттєву частку сфери надання ландшафтних послуг за кількістю діючих суб'єктів господарювання представляють фізичні особи-підприємці (їх кількість в середньому впродовж 2020 – 2022 рр. становила 77 % від загальної кількості діючих суб'єктів господарювання за цим видом діяльності). Частка обсягу реалізованої продукції суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності 81.30 «Надання ландшафтних послуг» у загальному обсязі реалізованої продукції суб'єктів господарювання в Україні залишається досить низькою (впродовж 2020 – 2021 рр. становила 0,02 %) [2].

Зазначене вище лише частково характеризує садово-паркове господарство, для підприємств якого характерними є низка особливостей: виробництво продукції з різною тривалістю виробничого циклу; надання широкого спектру послуг з притаманними їм невідчутністю, нездатністю до зберігання та іншими характеристиками; суттєвий вплив природних чинників у процесі виробництва продукції порівняно з часткою економічних ресурсів; сезонність робіт.

Застосування системного, процесного, адаптивного, ризик-орієнтованого підходів до менеджменту сприятиме належному врахуванню в ухваленні рішень середовища діяльності підприємств садово-паркового господарства та особливостей цієї сфери діяльності. Зокрема, системний підхід є важливим для формування бачення про підприємства галузі крізь

призму їх складових, процесів, законів та закономірностей розвитку. Розуміння динамічності середовища підприємств, його аналіз з урахуванням взаємозалежності чинників, внеску кожного з них у характеристику цілого, а також оцінювання впливів змін, що відбуваються, та визначення потенційних наслідків рішень є основою системного підходу в менеджменті.

Формування та впровадження відповідних управлінських та виробничих процесів, їх належне ресурсне забезпечення, використання моніторингу, аналізу та оцінювання як інструментів перспективних поліпшень є невід'ємною складовою процесного підходу в менеджменті. Саме цей підхід є основою міжнародного стандарту ISO 9001 «Системи управління якістю» [3].

Застосування ризик орієнтованого підходу в менеджменті сприяє розумінню чинників, що можуть мати негативні впливи на процеси та систему менеджменту загалом. Запобігаючи небажаним наслідкам такий підхід підвищує результативність системи з огляду на недопущення потенційних негативних впливів на неї.

Інтегрування підходів адаптивного менеджменту (його етапами є: планування, провадження діяльності, моніторинг, оцінювання та за потреби відповідне коригування планів і практики господарювання) сприятиме належному реагуванню на динамічність умов середовища, ухваленню рішень щодо відповідної модифікації системи менеджменту задля досягнення поставлених цілей.

Отже, за умов сучасних екологічних, економічних, соціальних викликів застосування гнучких та орієнтованих на постійне поліпшення системи менеджменту підходів є необхідним для підтримки та розвитку підприємств садово-паркового господарства. Розуміння середовища діяльності підприємств у взаємозв'язку його складових, процесів, систематичне оцінювання та моніторинг діяльності з урахуванням потенційних ризиків є необхідними для належного реагування та застосування відповідних превентивних заходів, які зміцнюють потенціал підприємств.

Література

1. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : прийнято та надано чинності наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 16.10.2023).
2. Державна служба статистики України. Економічна статистика. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 16.10.2023).
3. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. [Чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 22 с.